

Den svenska förvaltningen

Hur går det till?

Syfte

- Ge en kortfattad beskrivning av hur svensk förvaltning fungerar
- Viktigt att känna till om man ska arbeta med offentliga IT-system; man måste känna till terminologin
- Det mesta är hämtat från Wikipedia
- Men en del beträffande kommunal förvaltning är baserat på egna erfarenheter som skolpolitiker

Styrmedel

- Det viktigaste styrmedlet är lagarna och de viktigaste av dem är grundlagarna
 1. Regeringsformen
 2. Tryckfrihetsförordningen
 3. Yttrandefrihetsgrundlagen
 4. Successionsordningen
- Övriga lagar stiftas av riksdagen, vars arbete regleras genom riksdagsordningen.

Riksdagen

- Riksdagen leds av en **talman**
- Besluten förbereds i **utskott**, som är de enheter som utför det mesta arbetet i riksdagen.
- För att kontrollera riksdagen finns en **riksrevision**.
- Den ceremoniella makten utövas av **statschefen**, dvs. **kungen**.
- Den verkställande makten verkställer riksdagens beslut.

Verkställande makten

- Regeringen
- Statsministern
- Statsråden
- Regeringskansliet
- Förvaltningsmyndigheterna

Förvaltningsmyndigheterna

- Utgörs av riksdagens myndigheter och **centrala myndigheter** under regeringen
 - Försäkringskassan
 - Skatteverket
- **regionala statliga myndigheter** (till exempel länsstyrelserna)
 - lokala statliga myndigheter (till exempel övervakningsnämnderna),
 - ambassader, konsulat och andra svenska utlandsmyndigheter
- **Lokala kommunala och landstingskommunala nämnder**
 - kommunstyrelser och socialnämnder.
- Universitet och högskolor hör till förvaltningsmyndigheterna.

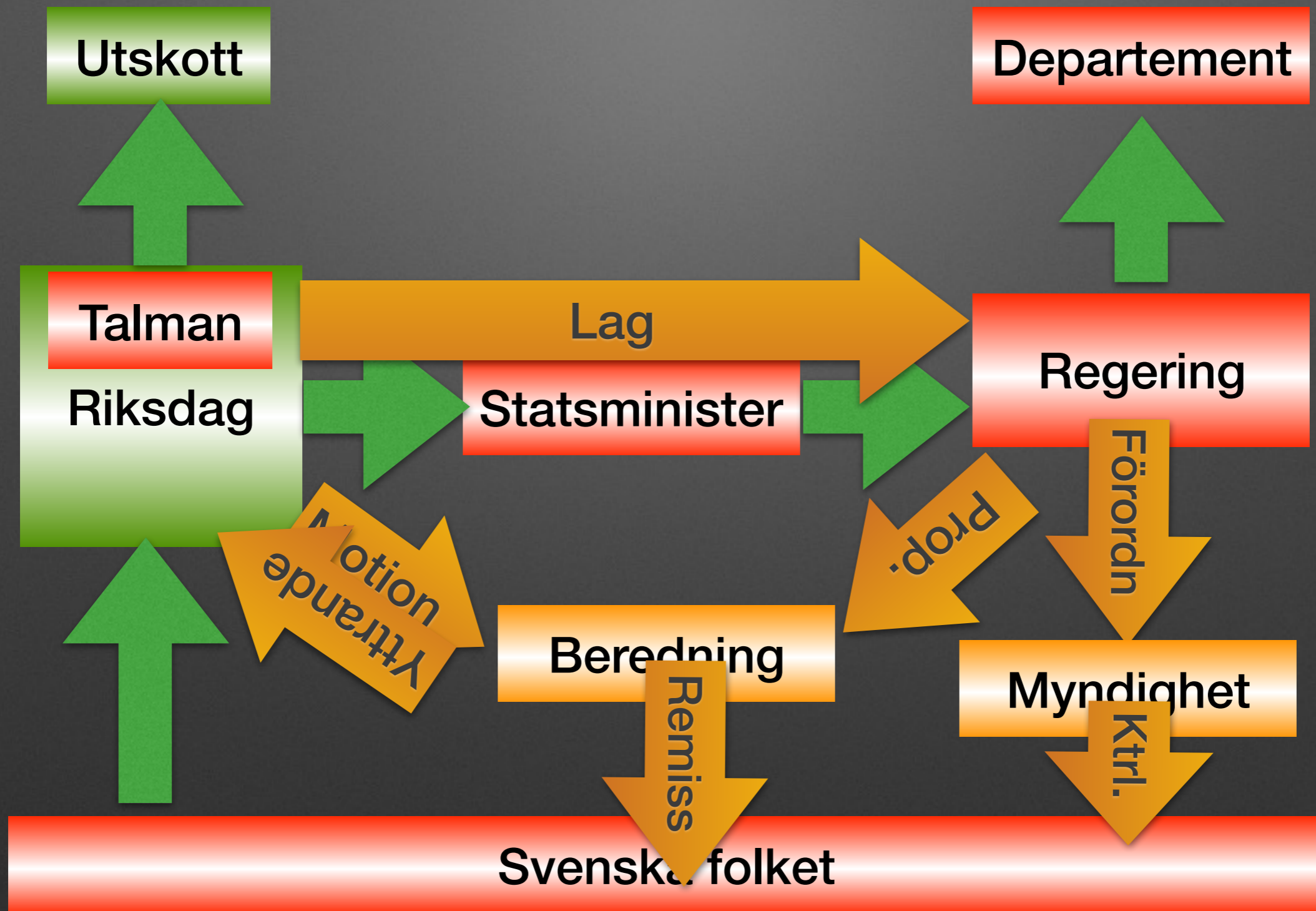
Utvecklingstendenser

- Uppdelningen av statliga förvaltningsmyndigheter i centrala, regionala och lokala myndigheter har blivit mindre relevant under 1990- och 2000-talet.
- Utvecklingen har gått från lokala och regionala myndigheter till en gemensam myndighet för hela landet t.ex. skatteverket och åklagarmyndigheten.
- Grundläggande bestämmelser om förvaltningsmyndigheternas verksamhet finns i **förvaltningslagen**

Domstolsväsen

- **Tingsrätter, hovrätter** (6 st) och **högsta domstolen**.
- Dessa har hand om brottmål, tvistemål och övriga domstolsärenden.
- Tingsrätten kan överklagas till hovrätten
- Hovrättens dom kan i sin tur överklagas till högsta domstolen efter prövningstillstånd
- För mål som rör förvaltning finns **förvaltningsdomstolen**, vars beslut kan överklagas till **kammarrätten** och dess beslut kan i sin tur överklagas till **högsta förvaltningsdomstolen**.

Lagstiftningsprocess

Ord att känna till

- Beredningen sker ofta i form av en **utredning**
- Denna får **direktiv** och resultatet blir ett **betänkande**
- De som utför utredningen är en **kommitté**
- Ibland består kommittén av en person, **enmansutredning**
- Resultatet presenteras i **SOU** (Sveriges Offentliga Utredningar) som kan hämtas på regeringens hemsida
- <http://www.regeringen.se/sb/d/108;jsessionid=arhpOTHiPdmb>

Regional förvaltning

- Sverige indelas i 21 **län**, varav tre stycken (Stockholm, Skåne och Västra Götaland) är **regioner**.
- Lokala organ är
 - Länsstyrelse
 - Landsting
- Av tradition har varje län en **länsbokstav**.

Länsstyrelser

- Länsstyrelsen är regeringens företrädare i länen alltså en **statlig myndighet**
- Den ska se till att de mål som riksdagen och regeringen slagit fast inom en rad olika politikområden uppnås samtidigt som hänsyn tas till länets förutsättningar.
- Länsstyrelserna är statliga myndigheter
- De leds av en **styrelse** med en **landshövding** som ordförande
- Regeringen utser dessa

Länsstyrelsens uppgifter

- 1. trafikföreskrifter,
- 2. livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor,
- 3. regional tillväxt,
- 4. infrastrukturplanering,
- 5. hållbar samhällsplanering och boende,
- 6. energi och klimat,
- 7. kulturmiljö,
- 8. skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar,
- 9. naturvård, samt miljö- och hälsoskydd,
- 10. lantbruk och landsbygd,
- 11. fiske,
- 12. folkhälsa,
- 13. jämställdhet, och
- 14. integration.

Landsting

- Landsting är **regionala självstyrande enheter** som infördes genom 1862 års kommunalreform.
- De benämns ibland "**sekundärkommuner**" till skillnad från de vanliga kommunerna.
- Landstingen ansvarar för vissa samhällsuppgifter, i första hand **hälso- och sjukvård, lokaltrafik och regionplanering**.
- Landsting och länsstyrelser är helt olika myndigheter med olika uppgifter!

Landstingens ledning

- **Landstingsfullmäktige** är det högsta beslutande organet och väljs i **allmänna landstingsval**.
- **Landstingsstyrelsen** är det högsta verkställande organet och dess ledamöter väljs av landstingsfullmäktige.
- Fullmäktige väljer också ledamöter i **nämnder**.
- **Landstingsråd** är ledamöter i landstingsstyrelsen som är arvoderade
- Ledamöterna i styrelsen och nämnder väljs med **proportionella val**; alla större partier blir representerade

Verksamhet och inkomster

- Hälsa- och sjukvård samt tandvård.
- Kulturfrågor,
- Lokaltrafik
- Regionplanering.
- Landstingen har kommunal beskattningsrätt: landstingsskatten.
- Därutöver får landstingen inkomster från patientavgifter och försäljning av tjänster.
- Staten bidrar med generella och riktade statsbidrag.

Kommuner

Antal

- Sverige är indelat i 290 kommuner.
- Kommunerna grupperas i landets 21 län.
- Sverige har en enhetlig kommuntyp och ingen rangordning och inga privilegier förekommer.
- Sveriges kommuner är, i internationell jämförelse, ytmässigt stora
- Den tätort som är huvudort i en kommun benämns **centralort**.

Rättighet och skyldighet

- Kommunen har rätt att ta ut skatt och bedriva **myndighetsutövning**,
- Verksamhetsområden anges i vanlig lagstiftning.
- De övergripande ramarna anges i kommunallagen ("allmänt intresse")
- Samtidigt begränsar kommunallagen kommunernas och landstingens befogenheter
 - inte driva näringsverksamhet i vinstsyfte
 - inte bryta mot **lokaliseringsprincipen** (koppling till kommunens medlemmar eller geografiska område).

Ramlagar

- Riksdagen föreskriver i speciallagar vad som åligger kommunen
- Dessa görs alltmer om till **ramlagar**, till exempel **socialtjänstlagen, renhållningslagen** och **miljöbalken**.
- Inom ramarna för vad lagen föreskriver kan kommunen anpassa verksamheten till lokala förutsättningar
- Man kan även erbjuda en mer omfattande service än ramlagens miniminivå.
- Samtidigt medför speciallagstiftningen en ökad statlig kontroll och insyn.

Historik

- Förr sköttes alla socknens ärenden på sockenstämman.
- År 1863 bildades borgerliga landskommuner som i de allra flesta fall motsvarade en gammal socken.
- 1952 års storkommunreform resulterade i att antalet kommuner minskade från 2 498 till 1 037 genom sammanslagningar
- 1974 ny kommunreform. Antalet kommuner minskade från drygt 1 000 till 278.
- Ingen uppdelning i städer, köpingar och kommuner; i stället infördes ett enhetligt kommunbegrepp

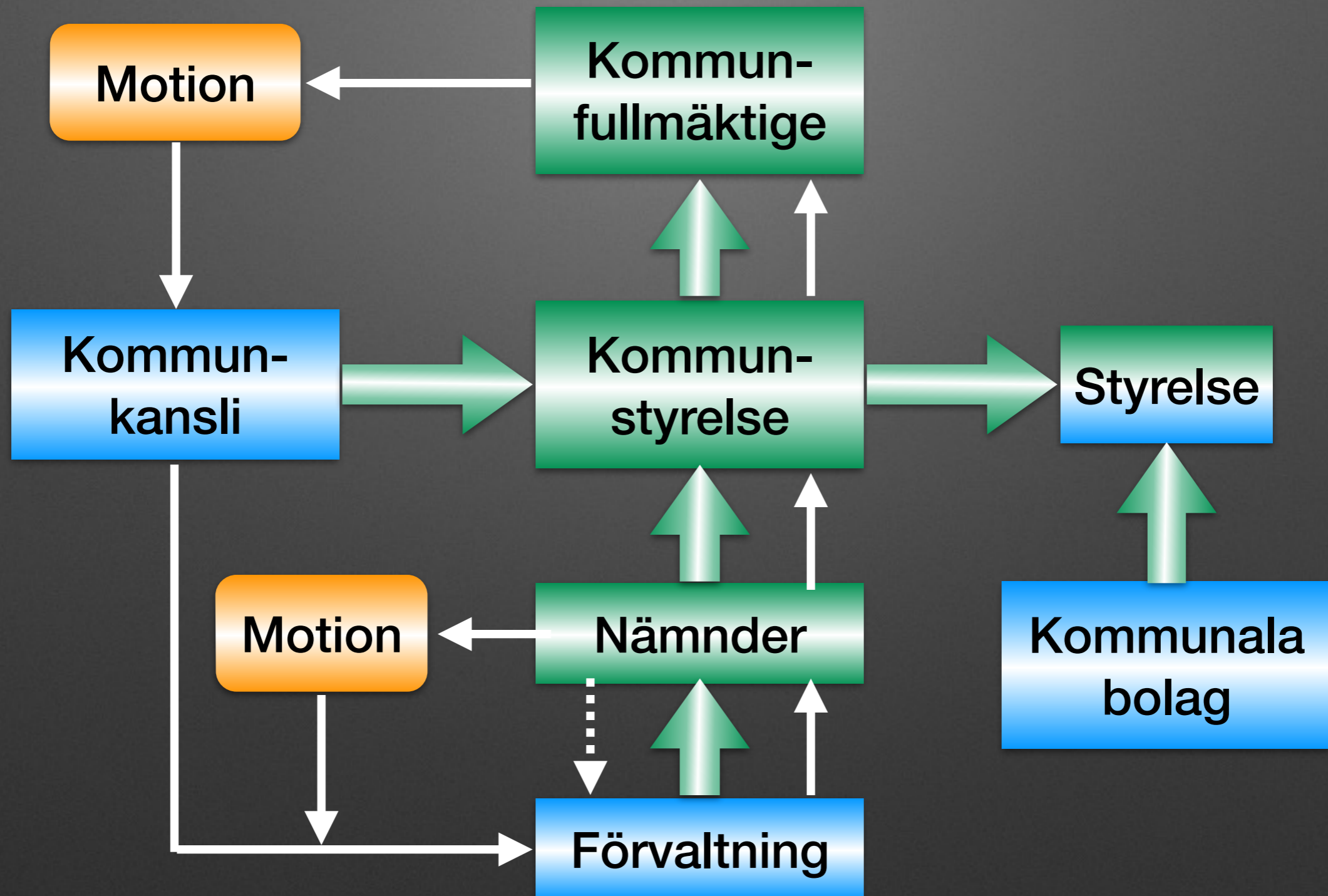
Tvingande uppgifter

- socialtjänsten
- vård och omsorg av äldre och funktionshindrade
- barnomsorg och förskoleverksamhet
- det offentliga skolväsendet för barn och ungdom
- plan- och byggfrågor
- miljö- och hälsoskydd
- renhållning och avfallshantering
- räddningstjänst
- vattenförsörjning och avlopp
- ordning och säkerhet

Vanliga frivilliga uppgifter

- fritidsverksamhet
- kultur, bortsett från biblioteken
- bostäder
- energiförsörjning
- näringsliv
- flyktingmottagande

Kommunalt beslutsfattande

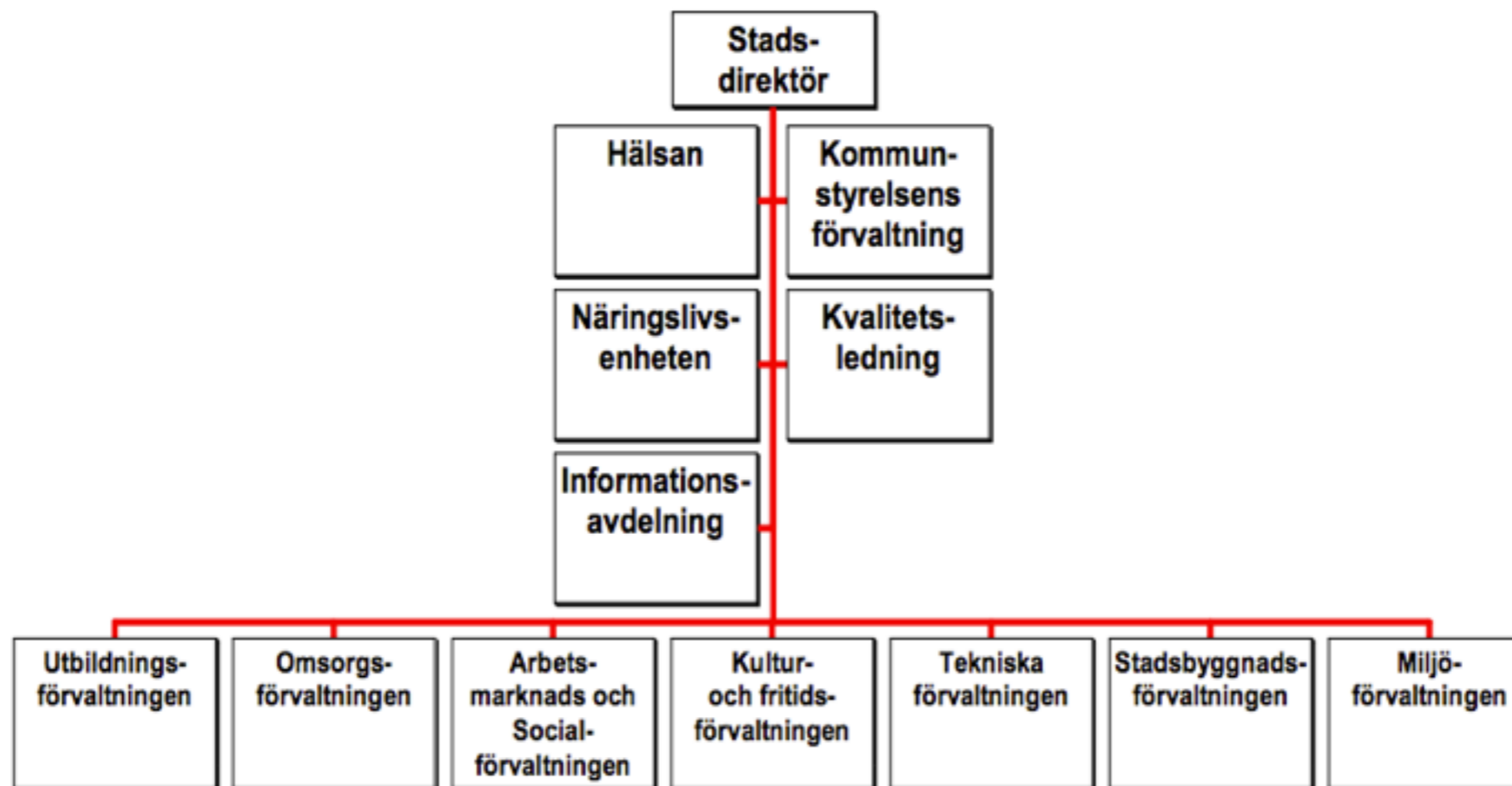
Exempel

Trollhättans Stad

FÖRVALTNINGSORGANISATION

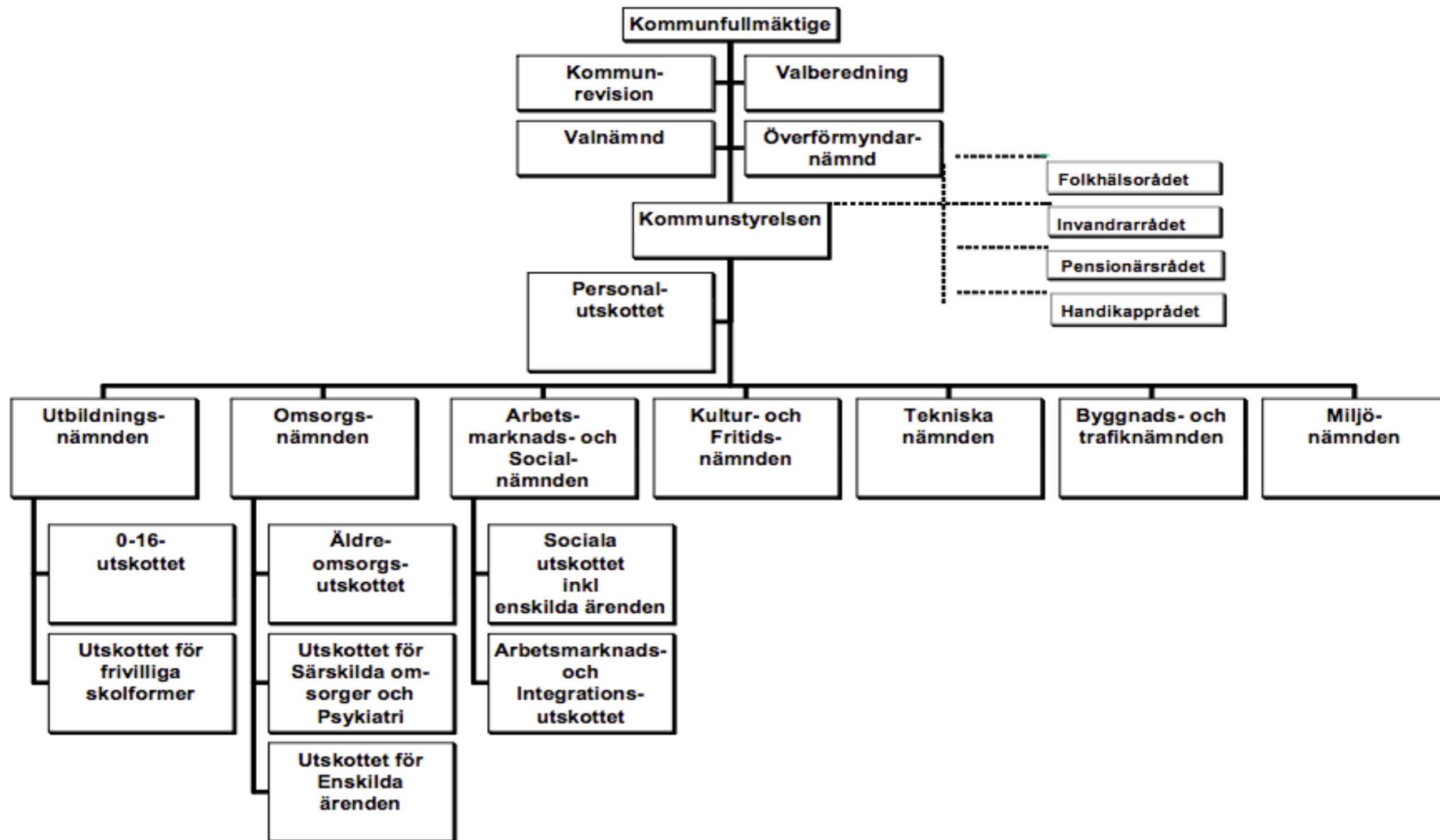
Gäller fr o m 2007-01-01 (rev 2007-07-03)

POLITISK ORGANISATION

Gäller fr om 2011-01-01

Borås

Grundlagarna

Vad är grundlagar

- Sveriges grundlagar är de fyra grundlagar som reglerar Sveriges statskick.
 - Regeringsformen (RF),
 - Tryckfrihetsförordningen (TF),
 - Yttrandefrihetsgrundlagen (YGL)
 - Successionsordningen (SO).
- Grundlagarna är överordnade andra lagar och bestämmelser.
- De innehåller bl.a. bestämmelser om rikets styrelse
- Europakonventionen, en del dokument från FN och EU utgör också överordnade grundnormer.

Historik

- Första grundlagen: 1634 års regeringsform
- Den 6 juni 1809 tillkom 1809 års regeringsform
- Den senaste regeringsformen kom 1974 där monarkens politiska maktbefogenheter överfördes till folkvalda representanter, och statschefens roll blev representativ
- Anslutningen till EU har delvis förpassat den svenska grundlagen i underordnad ställning till EU:s regleringar

Regeringsformen

- Omfattar dels statsskickets grunder och normer, dels bestämmelser om statens styrelse och om organisatoriska spørsmål.
- Viktigare grundlagsändringar sedan 1974 har varit införandet av kvinnlig tronföljd, den nya yttrandefrihetsgrundlagen samt den Svenska kyrkans avskiljande från staten.
- Regeringsformen bestämmer att Sverige skall vara en parlamentarisk demokrati.

Vad stadgas?

- Riksdagen bestämmer hur statens medel skall användas
- Riksdagen kontrollerar regering och statsförvaltning i konstitutionsutskottet och genom att välja justitieombudsmän och revisorer i Riksrevisionen
- Regeringen har rätt att meddela föreskrifter om "verkställighet av lag" och om sådant som "inte enligt grundlag skall meddelas genom lag"
- Regeringen kan också meddela föreskrifter inom bestämda områden med stöd av bemyndigande i lag som beslutas av riksdagen

Vad stadgas mer?

- Regeringen har särskilda möjligheter att meddela föreskrifter i krig och vid krigsfara genom särskilt bemyndigande i lag,
- Regeringen har den större delen av makten över utrikespolitik och försvar
- Regeringen utnämner ämbetsmän och domare och styr statsförvaltningen
- Regeringsformen beskriver våra demokratiska rättigheter, till exempel att det är förbjudet med dödsstraff i Sverige.

Statsskickets grunder

- 1 § All offentlig makt i Sverige utgår från folket
- 2 § Den offentliga makten skall utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet.
- Den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd skall vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Det skall särskilt åligga det allmänna att trygga rätten till hälsa, arbete, bostad och utbildning samt att verka för social omsorg och trygghet.

Demokrati

- I en demokrati har medborgarna rättigheter och skyldigheter
- Rättigheter är: informationsfriheten, mötesfriheten, demonstrationsfriheten, föreningsfriheten och religionsfriheten, rörelsefriheten, skydd för kroppslig och personlig integritet, skydd mot tortyr och landsförvisning, förbud mot dödsstraff, och frihet till korrespondens.
- Endast religionsfriheten är absolut, resten kan inskränkas genom lagstiftning

Tryckfrihetsförordningen

- Tryckfrihetsförordningen skall garantera "fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning" för varje medborgare.
- Riksdagen instiftade ny tryckfrihetsgrundlag 1949
- Till tryckfrihetsförordningen hör bestämmelser om publikationer, TV- och radiosändningar, samt stadgor om informationsfriheten
- Tryckfrihetsförordningen ska förhindra statlig censur, och stadgar att endast domstol kan döma om innehåll i media strider emot gällande lag.

Omfattning och begränsning

- Förutom regler om tryckfrihet innehåller tryckfrihetsförordningen även regler om meddelarskydd och om offentliga handlingar.
- Sverige är ensamt om att ha dessa principer så detaljerat reglerade i grundlagen
- Tryckfrihetsförordningen ger inte något skydd åt den som införskaffar information med hjälp av olagliga metoder.

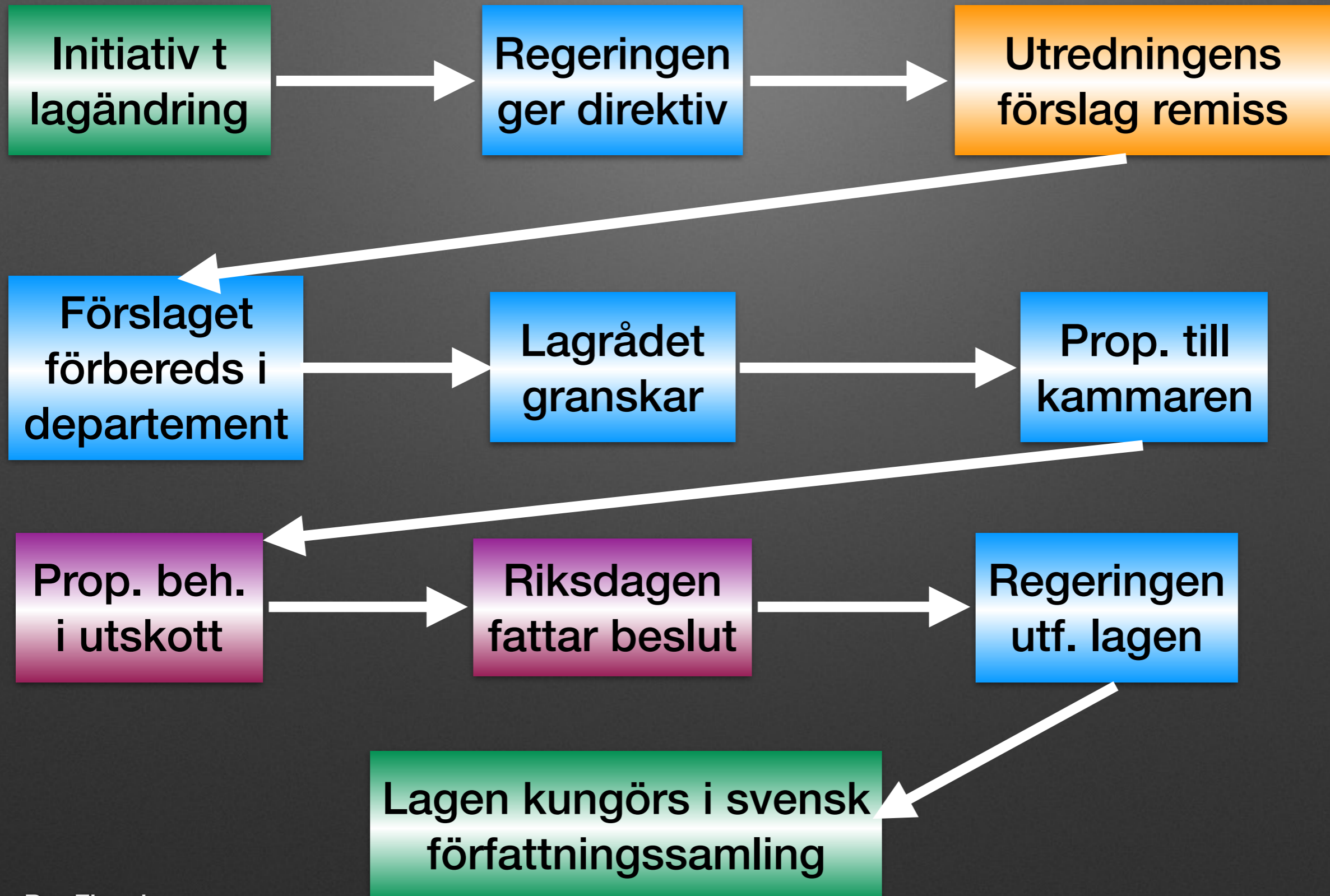
Yttrandefrihetsgrundlagen

- Yttrandefrihetsgrundlagen är den yngsta av Sveriges grundlagar, och togs i bruk 1992. Lagen innebär att:
- Alla svenskar har rätt att uttrycka sina åsikter, tankar, känslor i radio, tv, videogram, ljudupptagningar eller andra sorters upptagningar.
- Ingen myndighet kan kräva att något som skall framföras i radio, tv eller dylikt först måste granskas av en myndighet eller något annat allmänt organ
- Den som är upphovsman till ett radioprogram, tv-program eller liknande har rätt att vara anonym

Yttrandefrihetsbrott

- högförräderi
- uppvigling
- krigsanstiftan
- hets mot folkgrupp
- spioneri
- brott mot medborgerlig frihet
- obehörig befattning med hemlig uppgift
- olaga våldsskildring
- vårdslöshet med hemlig uppgift
- förtal
- uppror
- förolämpning
- landsförräderi eller landssvek
- olaga hot
- landsskadlig vårdslöshet
- hot mot tjänsteman
- ryktesspridning till fara för rikets säkerhet
- övergrepp i rättssak

Lagstiftningsprocessen

Sveriges myndigheter

Statsförvaltningens tre nivåer

- Den centrala förvaltningen (till exempel departement och centrala förvaltningsmyndigheter)
- Den regionala förvaltningen (till exempel länsstyrelserna)
- Den lokala statsförvaltningen (till exempel polis- och brandstationer eller försäkringskassorna).
- Under senare år har de regionala och lokala myndigheterna alltmer gått samman i centrala myndigheter

Statliga myndigheter

- allmänna förvaltningsmyndigheter
- affärsverk
- universitet och högskolor
- myndigheter som ingår i myndighetskoncerner
- myndigheter utan egen personal
- AP-fonder
- Rikspolisstyrelsen och polismyndigheter samt
- svenska utlandsmyndigheter
- Sveriges domstolar samt Domstolsverket

Statliga myndigheter

- En statlig förvaltningsmyndighet lyder under regeringen om inte myndigheten är myndighet under riksdagen.
- Regeringen låter departementen i Regeringskansliet handlägga frågor och utgöra kontaktpunkter till myndigheterna uppdelat efter departementens sakområden
- Varken riksdagen eller regeringen får bestämma hur en myndighet ska besluta i ett ärende som utgör myndighetsutövning mot enskild eller mot kommun eller som rör tillämpning av lag.

Typer av myndigheter

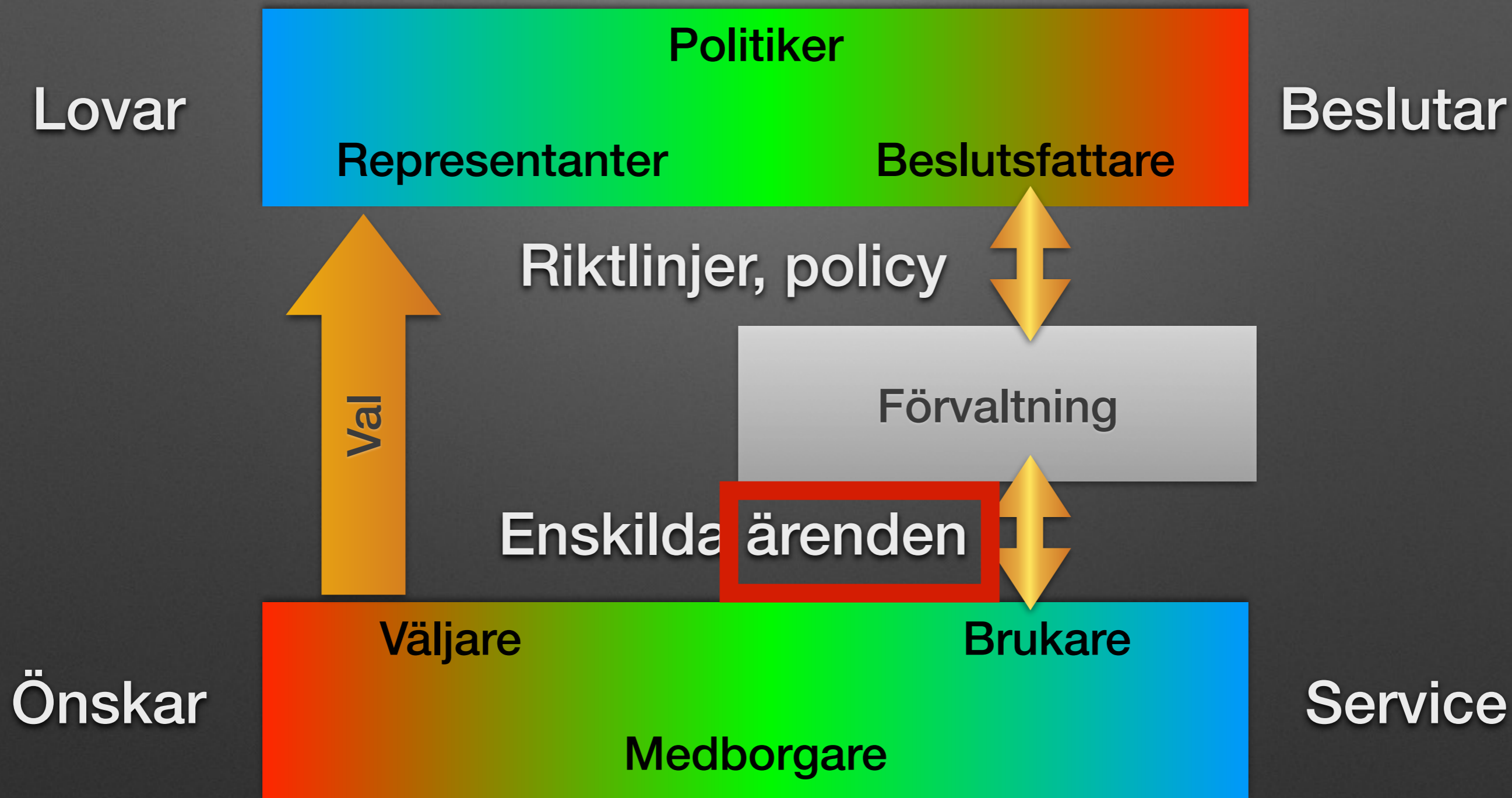
- Enrådighetsmyndighet
 - Generaldirektör
 - Insynsråd
 - Skatteverket, kammarkollegiet, kungl. biblioteket
- Styrelsemyndighet
 - Post- och telestyrelsen, trafikverket
- Nämndmyndighet
 - Statens överklagandenämnd, Rättshjälpsnämnden

Riksdagens myndigheter

- Riksdagens ombudsmän (JO)
- Riksrevisionen
- Sveriges riksbank
- Valprövningsnämnden
- Riksdagens arvodesnämnd
- Statsrådsarvodesnämnden
- Riksdagens överklagandenämnd

Förvaltningsmodeller

Övergripande

Ärendehantering

- Ärendehanteringssystem stöder administration av ärenden
- Ärenden beskrivs i processmodeller som specificerar de olika uppgifter som skall genomföras från det att ärendet skapas till dess att det kan avslutas.
- Systemet används för att bevaka att varje ärende åtgärdas i tid. Varje ärende identifieras med ett unikt referensnummer.
- E-postbaserade ärendehanteringssystem lägger till referensnumret till e-postmeddelandets ärenderubrik, innan meddelandet vidarebefordras till ansvarig handläggare.

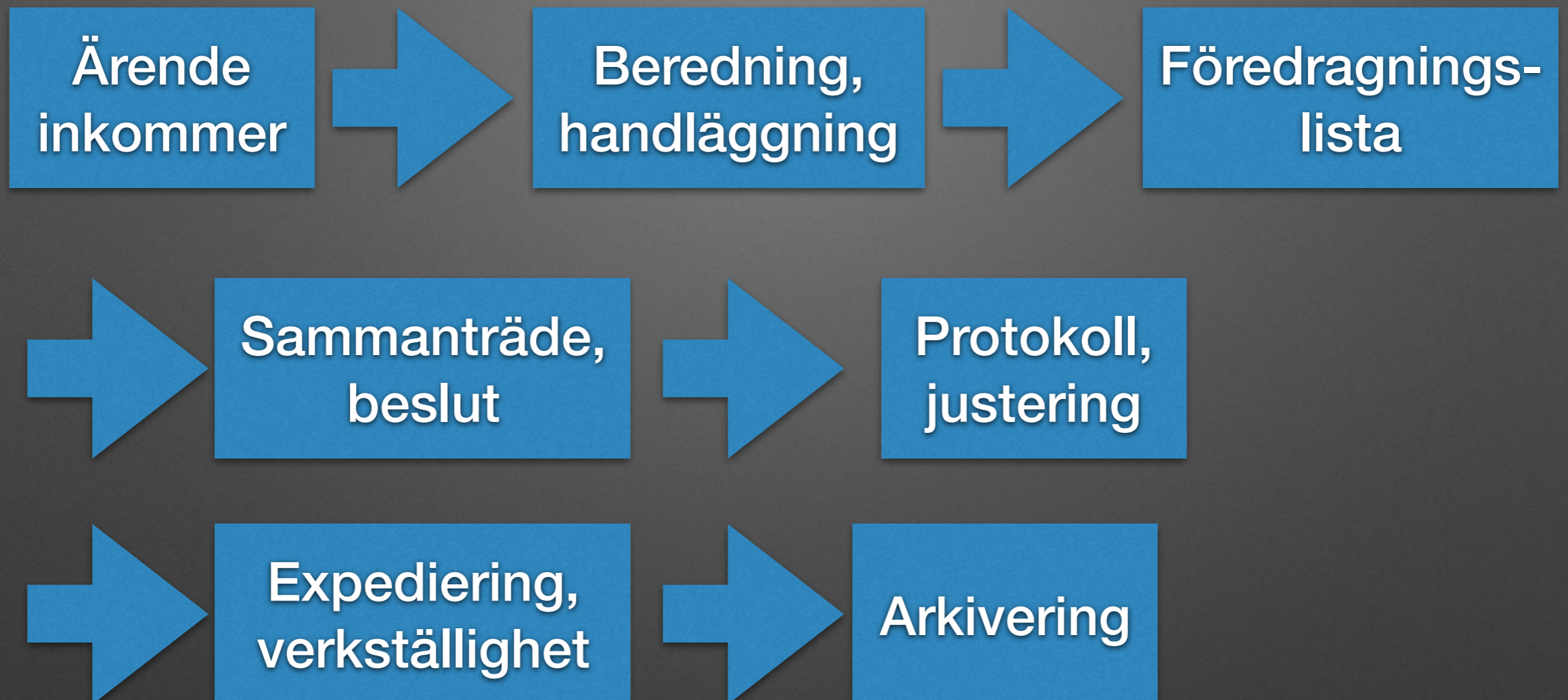
Tre flöden i ärendehantering

- **Kontrollflöde.** I ett kontrollflöde specificeras arbetsuppgifter samt deras inbördes ordning och eventuella förgreningar.
- **Dataflöde:** I ett dataflöde specificeras vilken data som insamlas, transformeras och transporteras mellan olika arbetsuppgifter.
- **Resursflöde:** I ett resursflöde specificeras vem eller vilka som kan eller har ansvar för att utföra olika arbetsuppgifter och hur mycket tid eller andra resurser som behövs.

Undantag

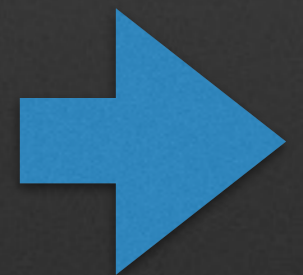
- Man måste kunna specificera hur diverse undantag från normala flöden skall hanteras.
- Tidiga ärendehanteringssystem krävde att all undantagshantering specificerades i en processmodell.
- Detta ledde till invecklade modeller samt stela och oflexibla system
- I moderna ärendehanteringssystem specificeras för varje arbetsuppgift det hur de kända undantagen skall hanteras.
- Varje undantagshanteringsspecifikation är en självständig mini-process
- När nya undantag identifieras kan motsvarande mini-processer bara läggas till utan att huvudmodellen ändras.

Generell ärendehantering

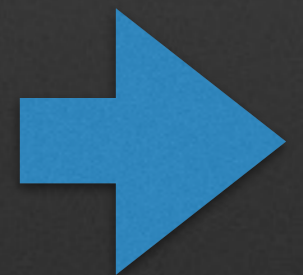
Ärende inkommer

Inkommen handling kan komma från myndighet, medborgare eller kommunala nämnder. När den inkommer blir den registrerad/**diarieförd** och tilldelas handläggare.

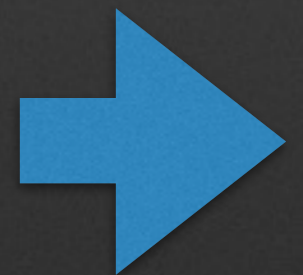
Beredning, handläggning

När ett ärende ska behandlas av till exempel kommunstyrelse eller nämnd ska det beredas av en handläggare, tillhörig respektive förvaltning. Denne utarbetar ett **beslutsunderlag** med förslag till beslut (ställningstagande i en tjänsteskrivelse).

Kallelse, föredragningslista

Cirka en vecka innan varje sammanträde får ledamöterna en kallelse/**föredragningslista** med uppgifter om var och när sammanträdet äger rum. Den har sammanställts i samråd med ordföranden. Till kallelsen/föredragningslistan följer uppgifter om de ärenden som ska behandlas på sammanträdet. Denna kallelse är en offentlig handling och läggs ofta ut på kommunens webb.

Sammanträde, beslutsfattande

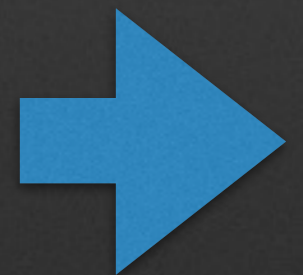
Ordförande leder sammanträdet. Vid varje punkt i föredragningslistan lämnas ordet fritt till ledamöterna. Instämmer man i tjänstemännens förslag kan man **tillstyrka** det. Gör man inte det kan framlägga eget **yrkande** i frågan och det yrkande som får flest röster vinner. Nämnden kan alltså fatta ett annat beslut än tjänstemannaförslaget. Enskilda ledamöter eller partigrupper kan välja att **reservera** sig om man inte instämmer i det enskilda beslutet. Man kan också välja att **avstå**, om man inte kan eller vill ta ställning.

Ett beslut kan **bordläggas**, vilket innebär att ärendets behandling skjuts upp till ett kommande sammanträde. Det kan även **återremitteras** om ärendet anses behövas utredas ytterligare.

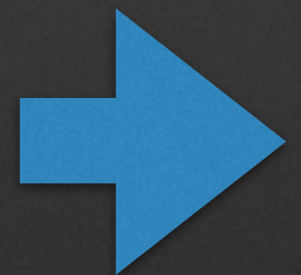
Protokoll, justering

Vid varje sammanträde för sekreteraren protokoll i vilket beslut, eventuella omröstningar (**voteringar**), reservationer med mera ska framgå. Under sammanträdet fastställs tid för **justering** samt utses en eller flera **justeringsmän** som har till uppgift att granska det färdigställda protokollet tillsammans med ordföranden.

Expediering

Varje beslut expedieras och skickas till berörda parter samt ansvarig handläggare för **verkställighet**.

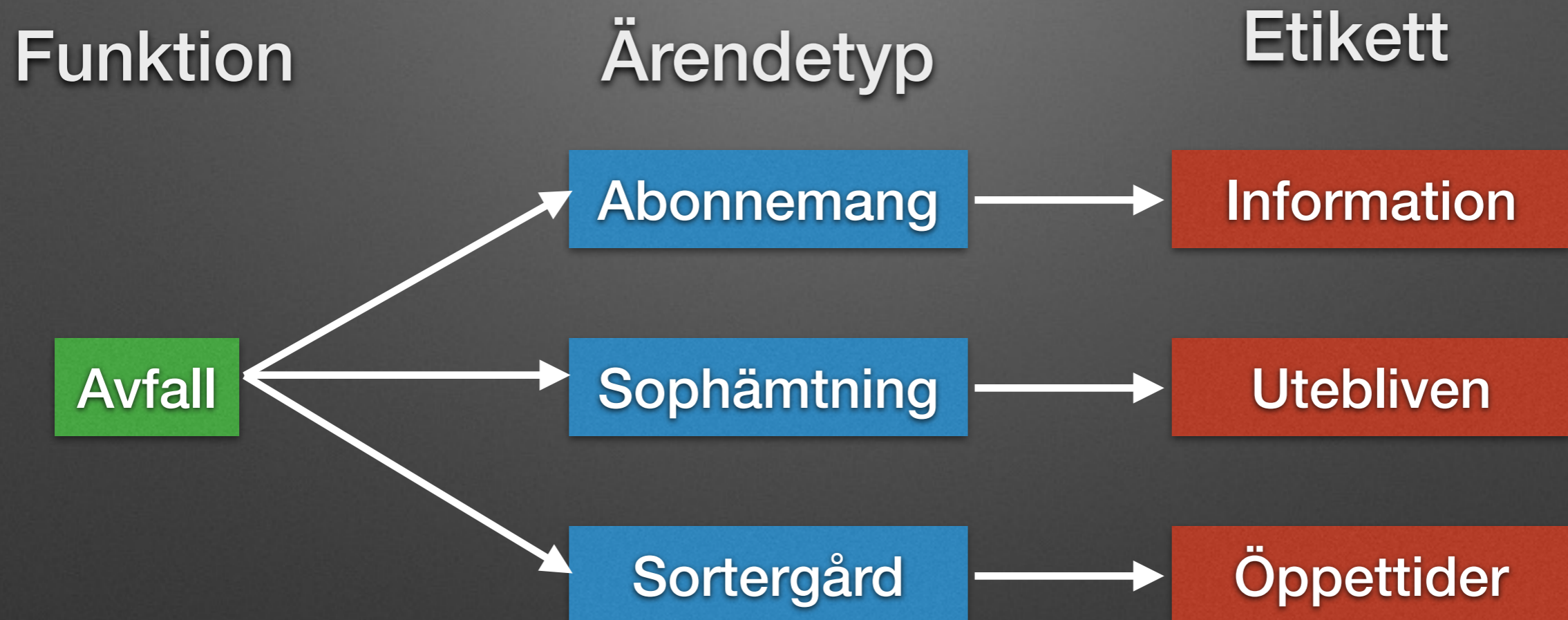
Arkivering

När ärendet har behandlats färdigt arkiveras det, **läggs till handlingarna**

Klassificering av ärenden

- Hur vet man vart ett ärende hör hemma och vem som ska handlägga det?
- Problemet är speciellt aktuellt då allmänheten hänvänder sig till kommun/stat i ett speciellt ärende
- Därför har man en klassificeringslista över möjliga ärenden (en **ärendeontologi**)

Klassificering av ärenden

Klassificeringen används på kontaktcentrum i Jönköping

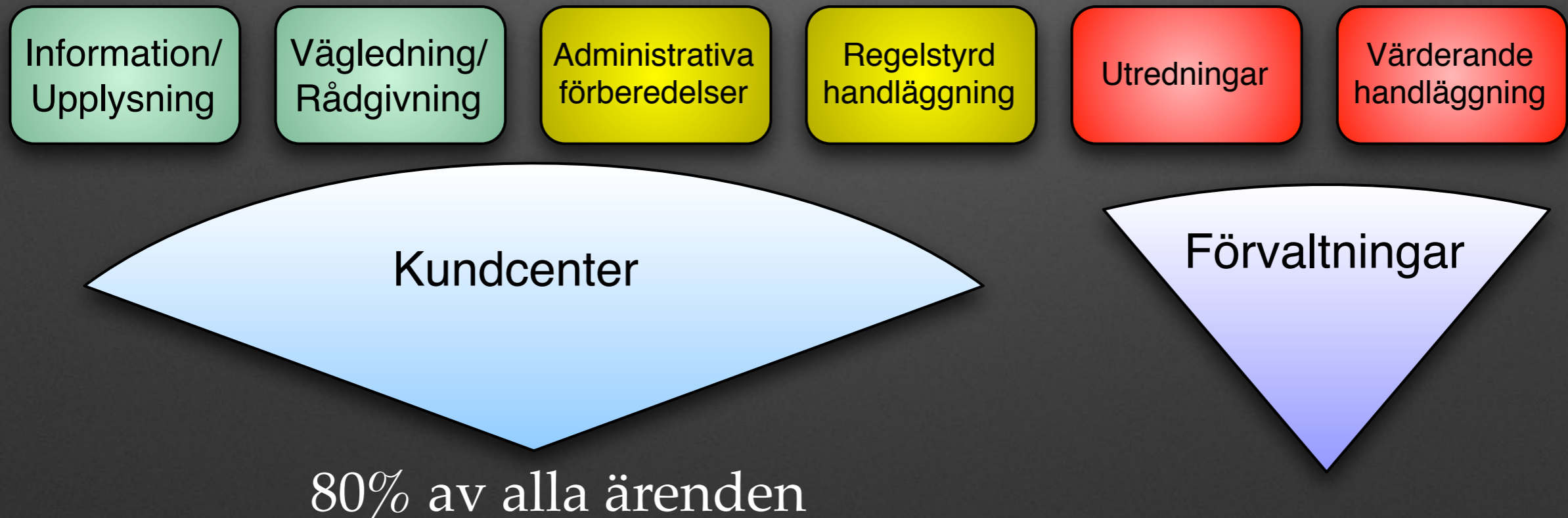
Kommunala kontaktcenter

<http://perflensburg.se/Innoveta>

Kommunala kontaktcenter

- Mellan 50-20% av alla samtal till kommunen blir besvarade
- Många av dem (70-80%) är bara information om öppettider och sånt.
- Om alla telefonsamtal först kommer till ett kontaktcenter så kan tjänstemännen där ta hand om ärendet direkt och så kan tjänstemännen på förvaltningarna ägna sig åt viktigare saker.

ROSA-klassificering

Här diskuteras

- Införandestrategier
- Organisatorisk placering av kundcenter
- Produktresultat
- Arbetsprinciper (checklistor eller inte)
- Tekniska hjälpmedel
- Exempel på arbetsprocess
- Exempel på datamodell
- Exempel på ontologi

Olika strategier för införande

- Top-down
- Bottom-up
- Köpa-sälja

Top down

- Beslut fattas ovanifrån och är obligatoriskt
- Krävs någon eldsjäl i ledande ställning och ett klart politiskt beslut.
- Resurser tas från fackförvaltningarna och läggs på kundcenter

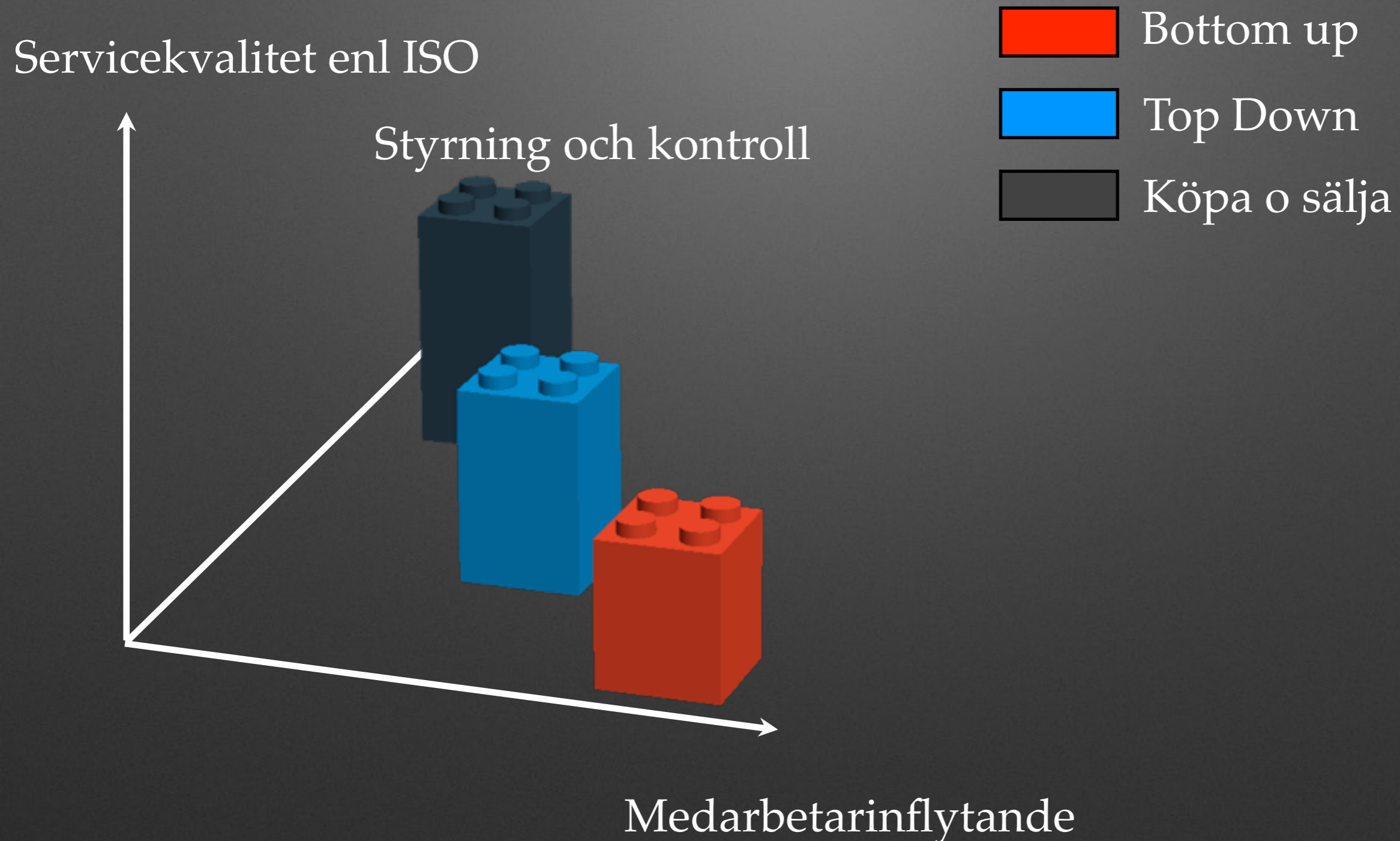
Bottom-up

- Man försöker införa det tillsammans med handläggarna på fackförvaltningarna
- Krävs att handläggarna på KC är väldigt kunniga för att fackförvaltningarna ska lita på dem
- Också här krävs en eldsjäl

Köpa- och sälja

- Fackförvaltningarna beställer tjänster från kundcenter
- Tjänsterna måste vara väldigt väl specificerade
- Fackkunskap inget stort krav, däremot service hos medarbetarna
- Kräver även denna en eldsjäl
- Har inte sett det infört någonstans

Generell modell över arbetet

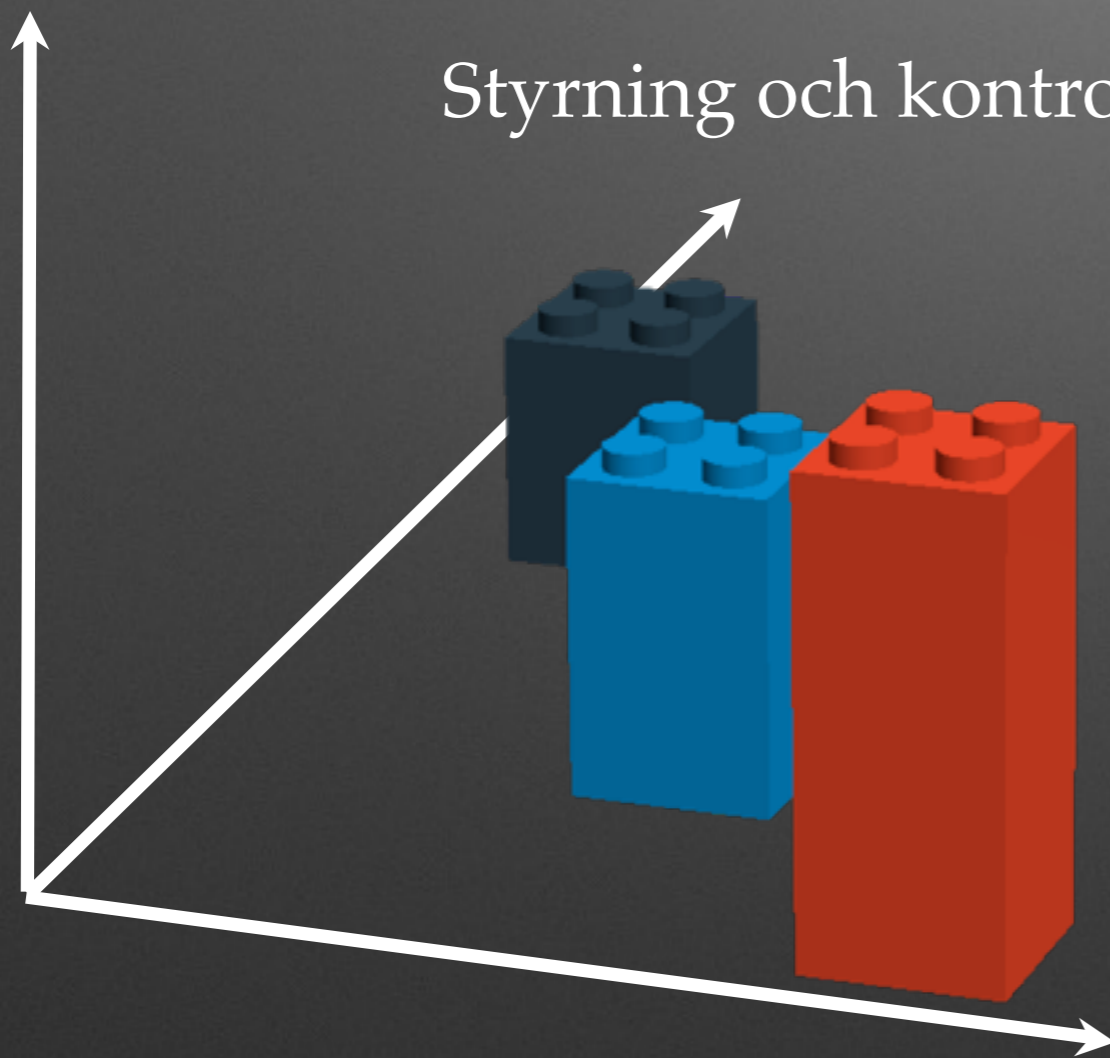

Generell modell över produkten

Servicekvalitet enl medborgare

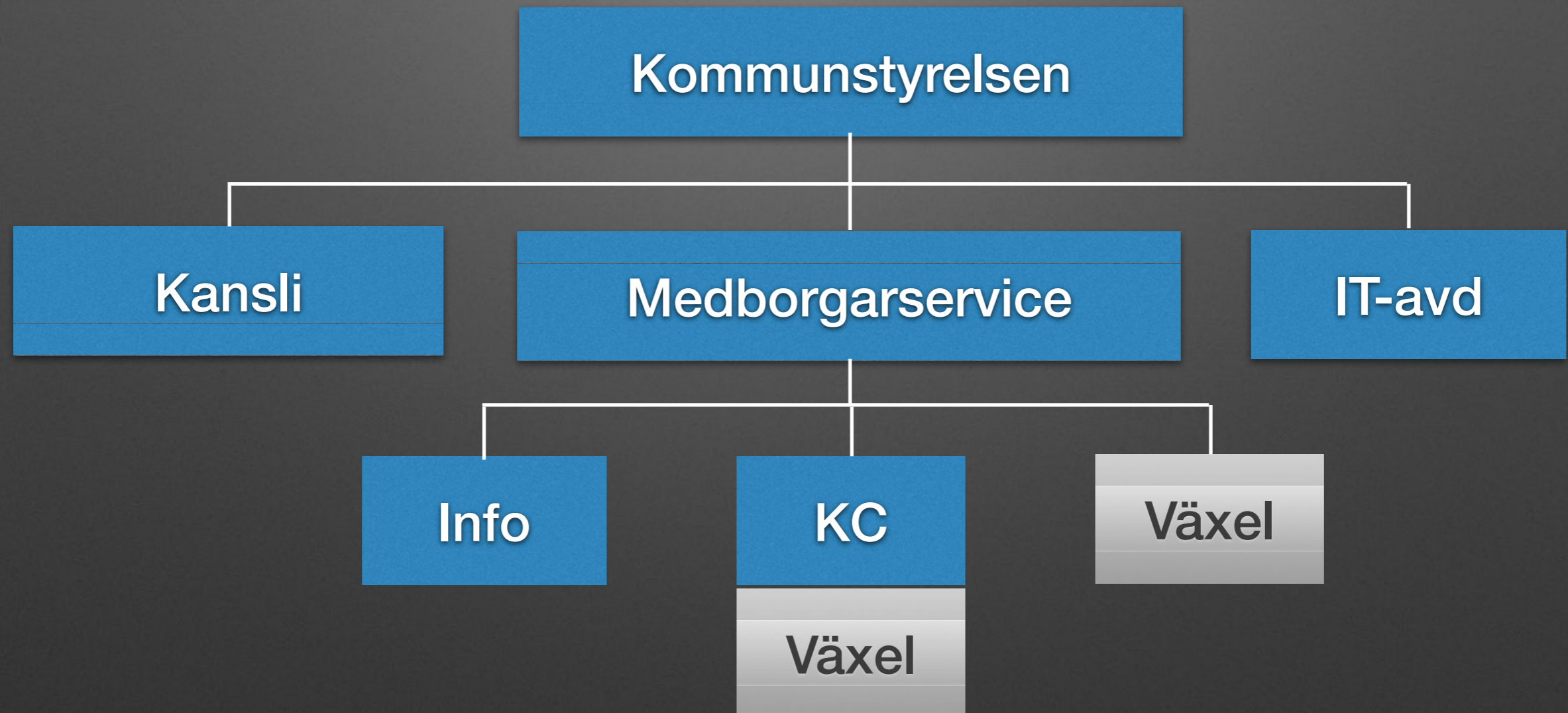
- Bottom up
- Top Down
- Köpa o sälja

Styrning och kontroll

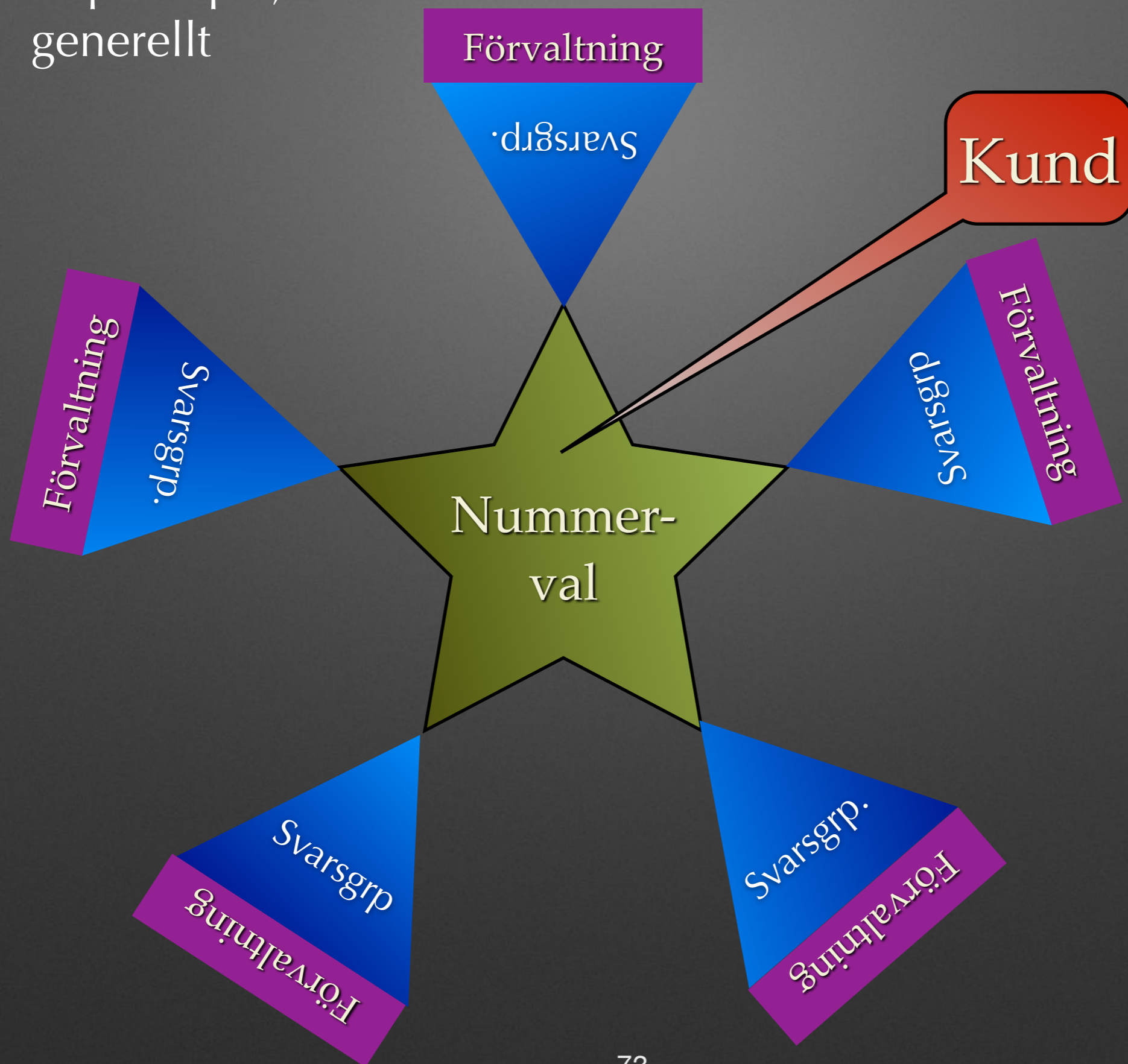

Medarbetarinflytande

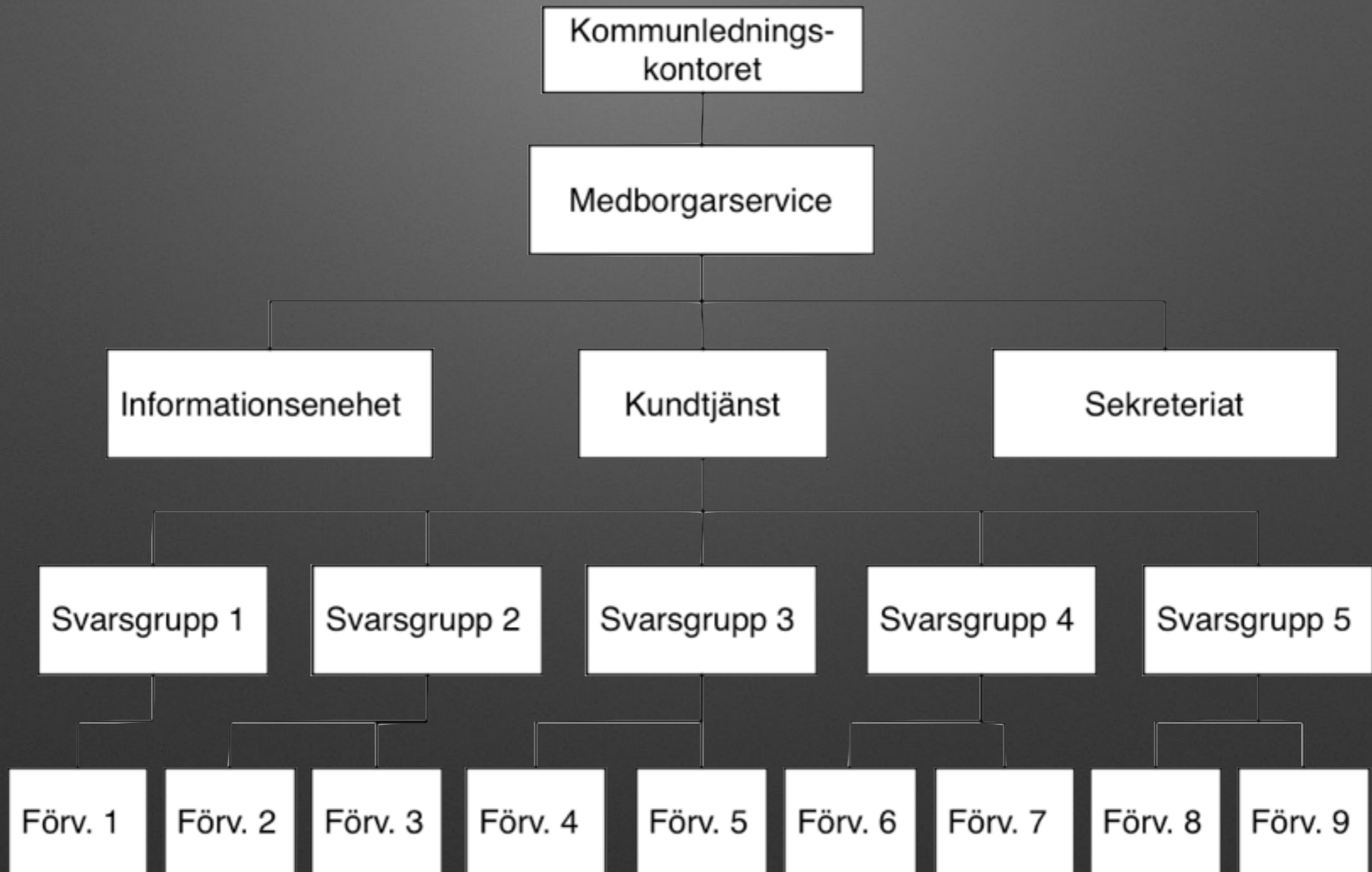
Placering av KC

Arbetsprinciper,
generellt

I Skellefteå

Checklista?

- Föreskriver detaljerat vad man ska göra vid en viss fråga.
- Säkrar en enhetlig och aktuell behandling av alla frågor
- Medborgare kan ibland uppleva det som onödigt besvärligt
- Exempel på en medborgare som vill byta soptunna:
<http://perflensburg.se/Kundtj.mov>

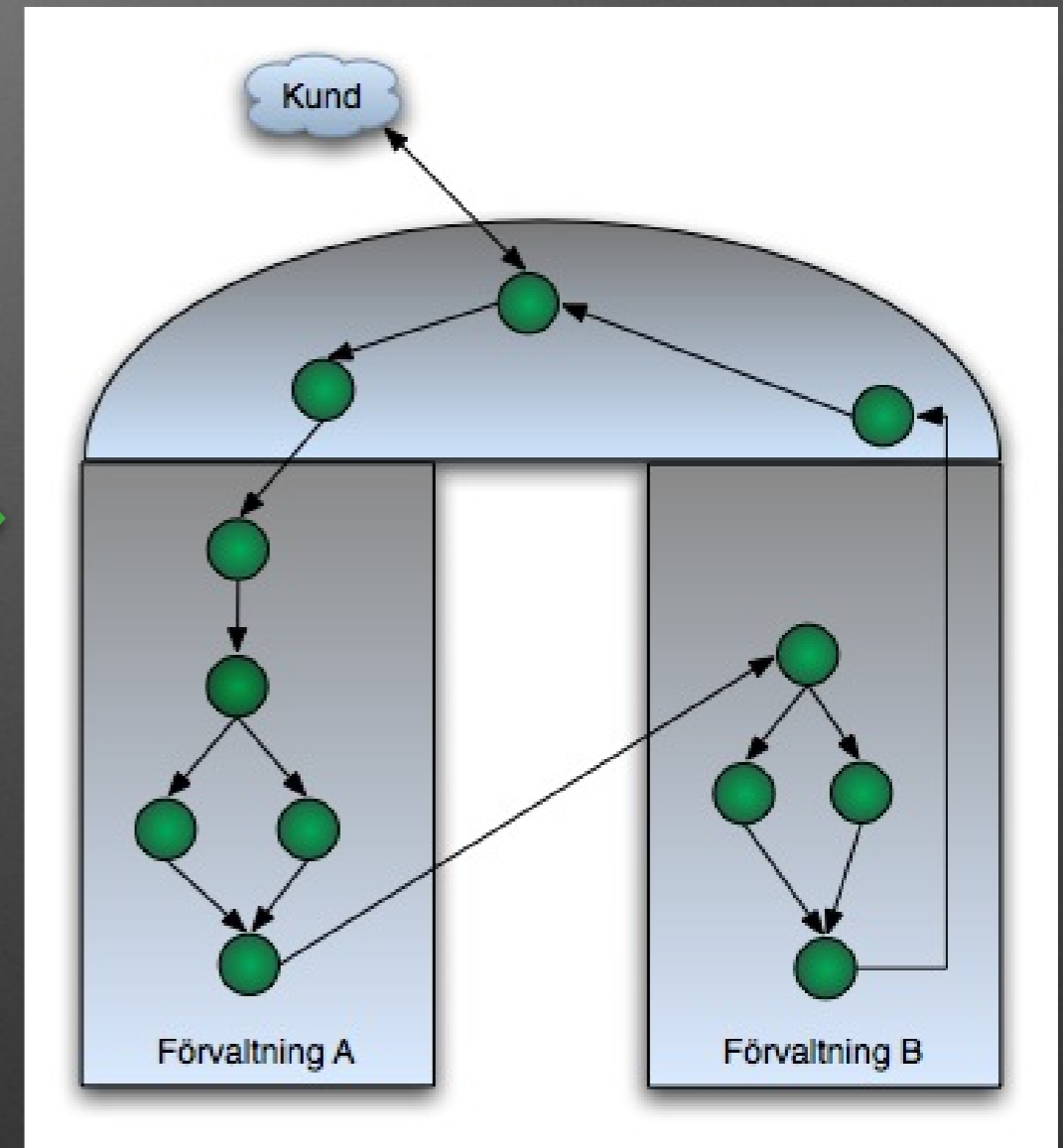
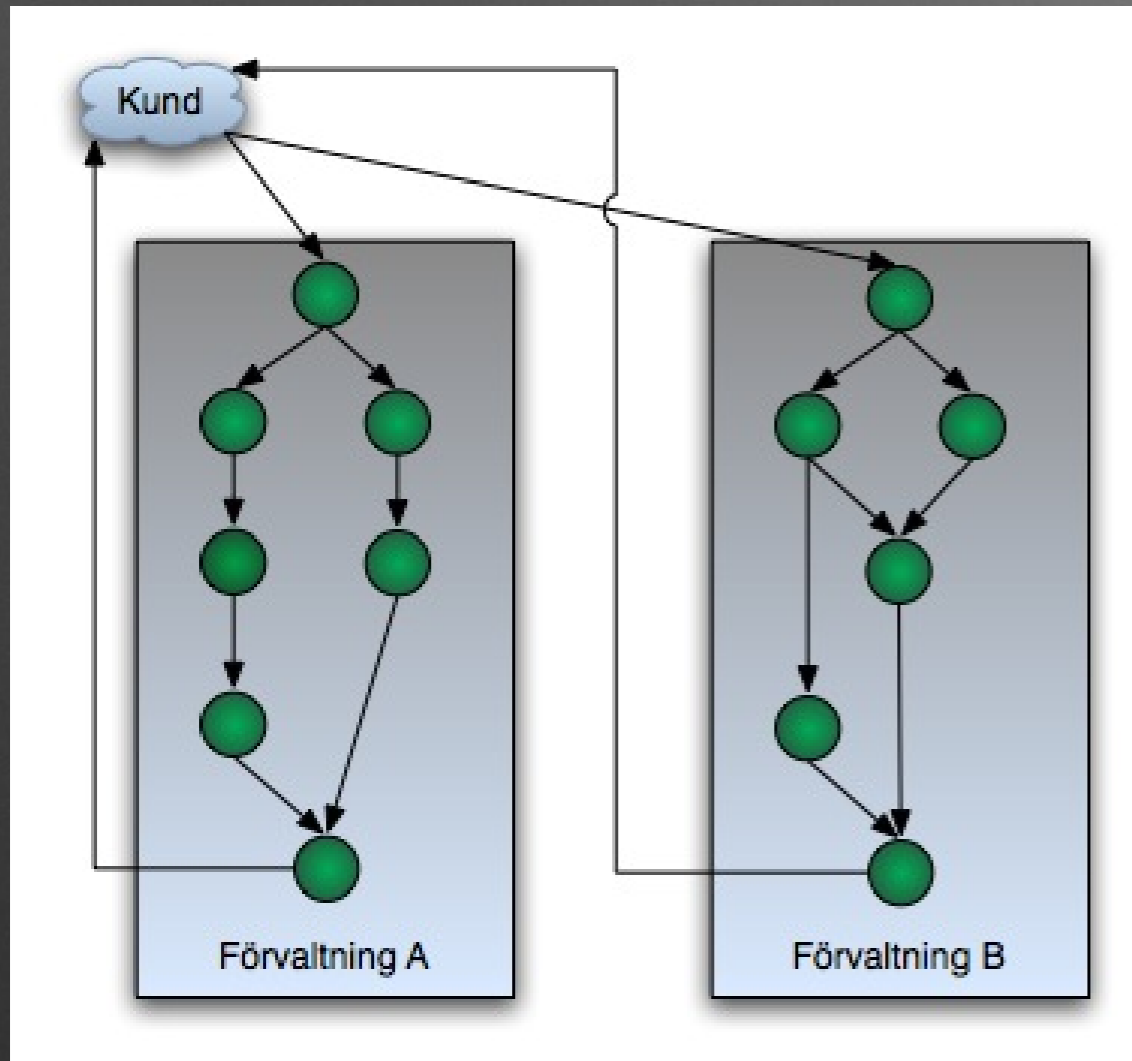
Ha det i huvudet

- Utan checklista måste handläggaren ha alla regler inom den aktuella förvaltningen i huvudet eller åtminstone veta var hon kan hitta dem.
- I båda fallen jobbar man mycket mot webben, både den offentliga och den interna.
- Men hur vet man att ändringar har skett?
- Det krävs en tät och öppen kommunikation mellan förvaltningar och KC

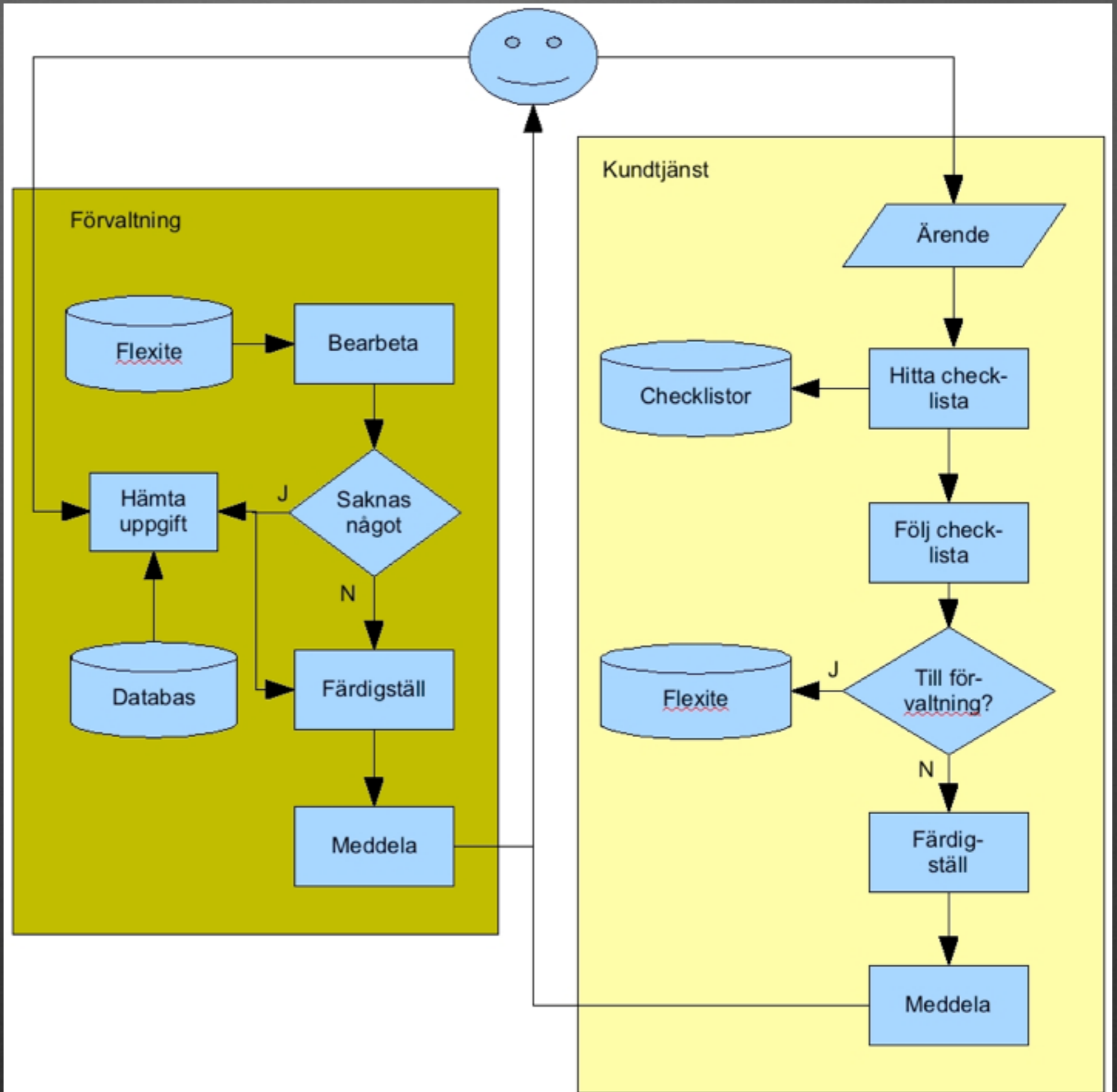
Tekniska hjälpmedel

- Man har ngn form av system för att registrera kundkontakter, som mest utbyggd har man ett specialgjort kundkontaktsystem
- Kommunikationen med fackförvaltningarna kan ske genom ett ärendesystem, mail eller med specialgjort system
- Man strävar efter att koppla samman systemen så mkt som möjligt så man slipper mata in samma data flera gånger.
- Dock kan samma sak betyda olika saker vid olika tillfällen

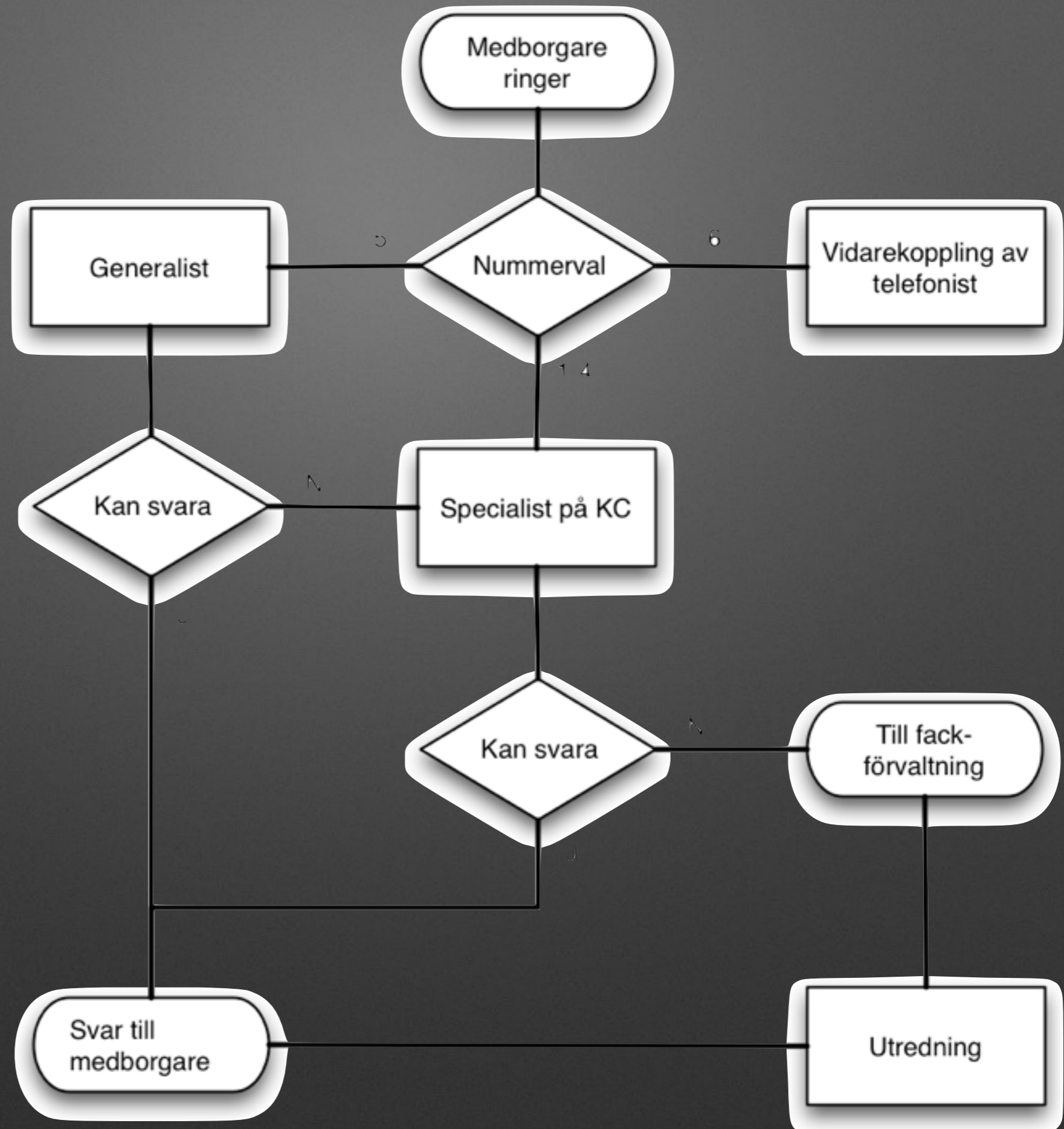
Från stuprör till process

Exempel på arbetsprocess med checklista

Utan checklista

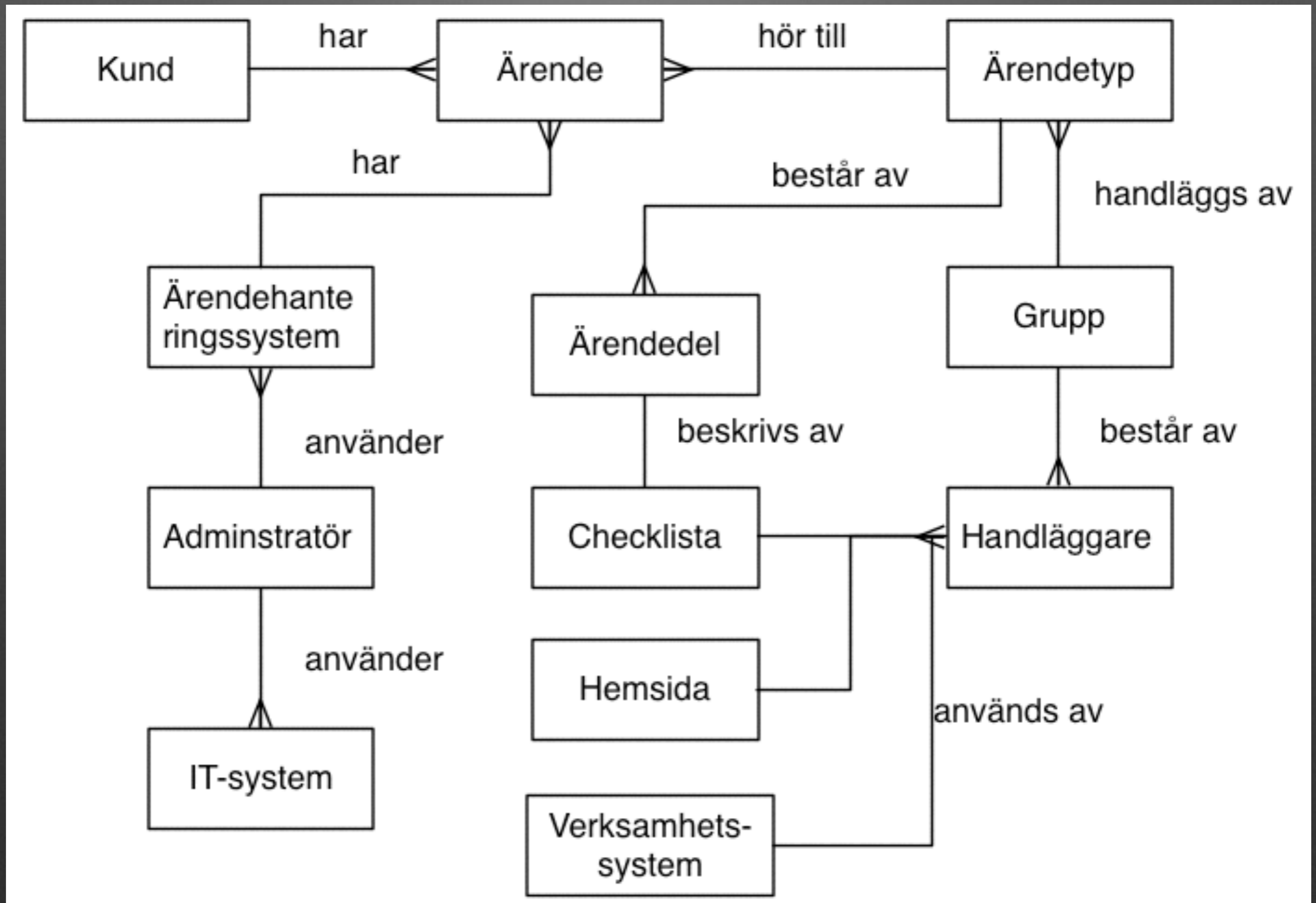
Va-enheten, KC

- Webb-debb verksamhetssystem
- Kan göra ägarbyte/flyttningsanmälan för enskilda personer och företag.
- Avläsa vattenförbrukning och avgifter
- Göra ändringar vid vattenavläsning, fel namn och adress.
- Dricksvattenkvalitetsfrågor, hårdhet, ph-värde.

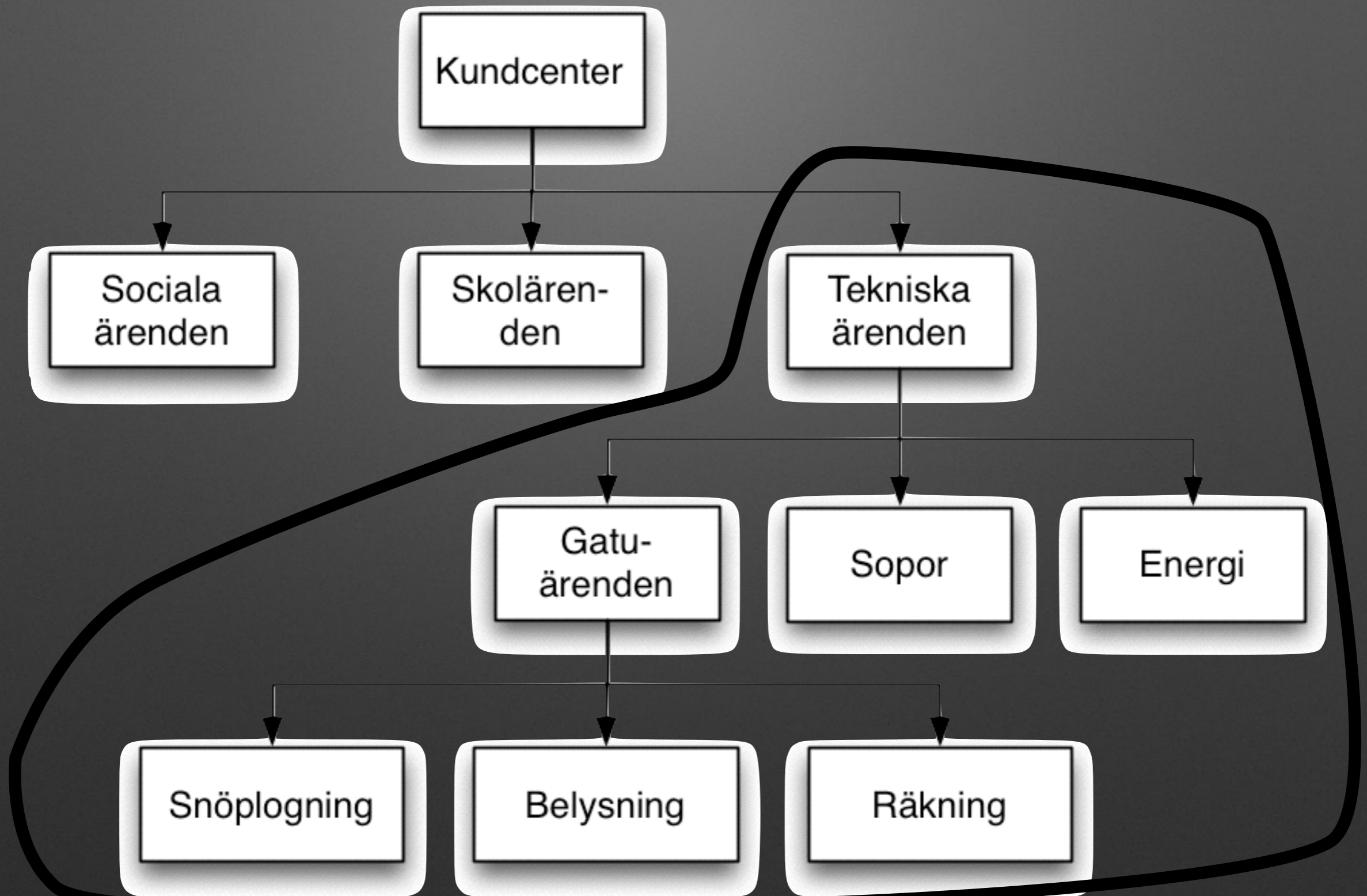
Hänvisas till förvaltning

- Inget vatten, dålig tryck, smutsigt vatten, dålig lukt, grumligt vatten
- Klagomål klorklukt, långvarigt problem med dålig tryck, flöde eller vattenkvalitén
- Skadeersättning, utredning av skada, avtalsfrågor
- Nyanslutningar, anslutningspunkter, Va avgifter, taxor
- Provisoriska anslutningar, byggvatten
- Nyanslutningar, kontroll och besiktningar, LTA pumpar
- Vattenanalys/ kranvatten
- Fettavskiljare
- Utlämning av VA-kartor
- Utlämning av nycklar, till pumpstationer, vattenverk, vattentorn
- Dränering, avvattning, problem att lösa på enskild fastighet eller i större område
- Vattenmätare installationer
- Översvämningar
- Vattensamlingar (recient)
- Studiebesök i vattentornet (skolelever)

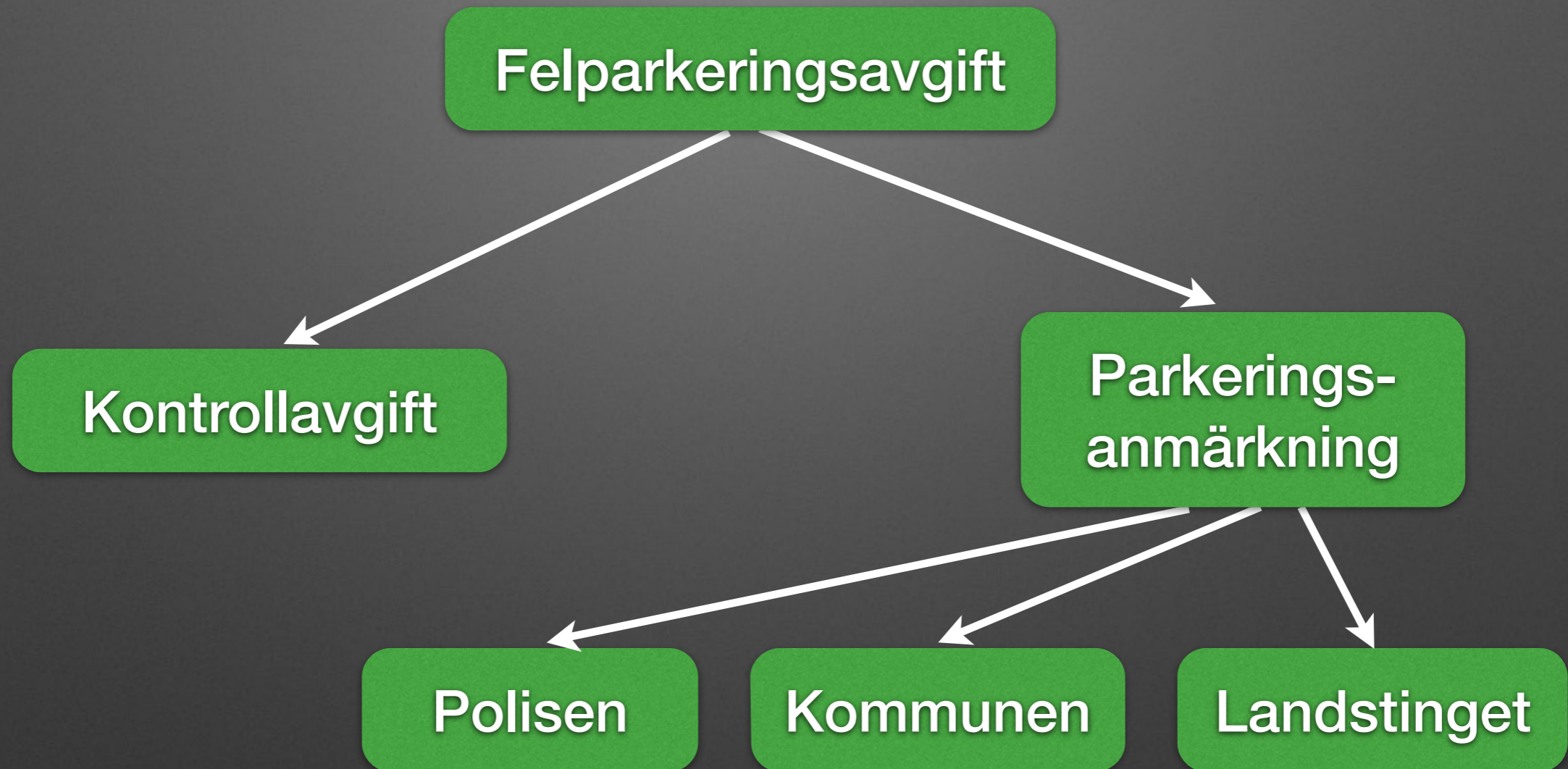
Ex. Datamodel

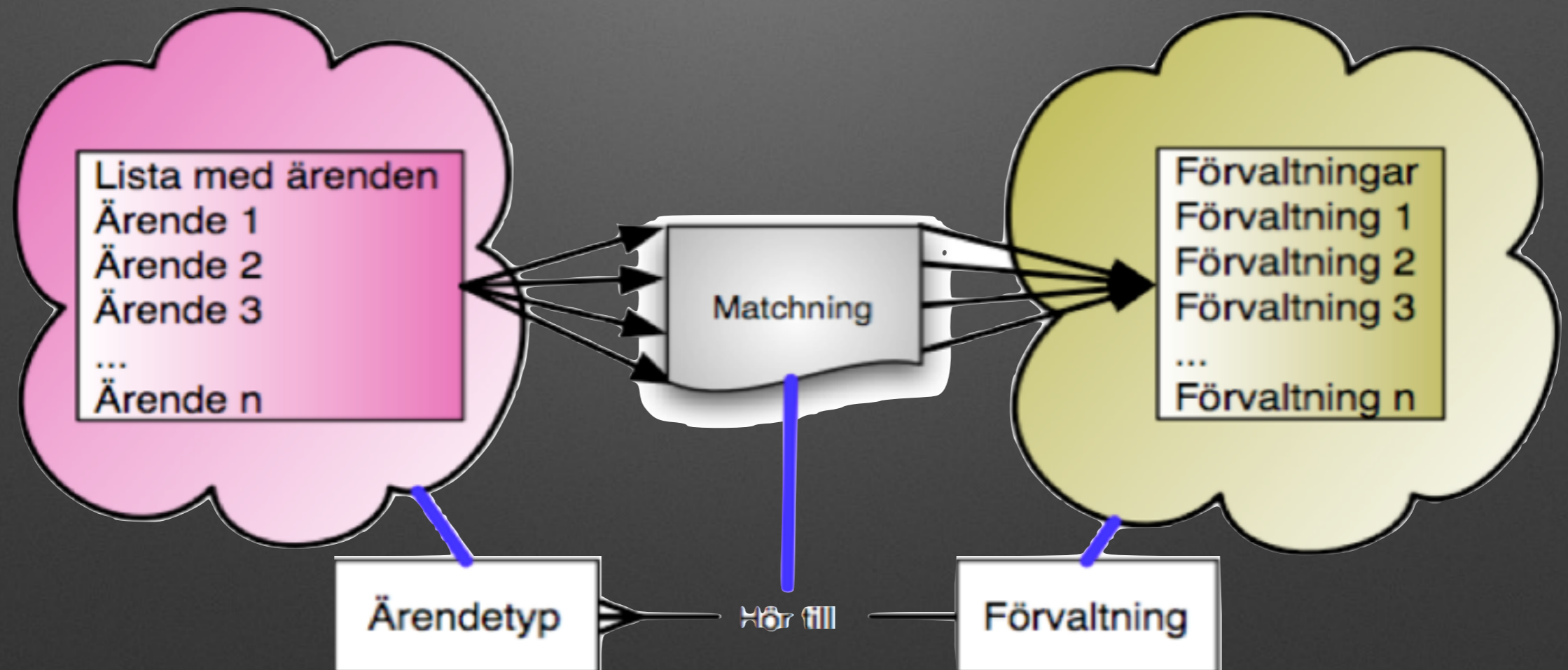
Exempel på ontologi

Ontologi för felparkering

Ontologi och datamodell

Osså var det äntligen slut!

Tack för tålamodet!